

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/153/2021
Identifikačné číslo spisu:	1108208321
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1108208321.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Q. T., narodenej S., R., zast. Advokátska kancelária POLÁČEK & partneri s. r. o., Banská Bystrica, Dlhá ulica 2039/6, IČO: 47 257 032, proti žalovanému D. R., narodenému S., R., zast. Advokátska kancelária JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., Bratislava, Mickiewiczova 2, IČO: 35 951 087, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 2.987,45 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/94/2008, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. júla 2018 sp. zn. 14Co/166/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 08. júna 2018 č. k. 10C/94/2008-359 zastavil dovolacie konanie a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaný podal vo veci na okresný súd dňa 09. marca 2018 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2017 č. k. 8Co/58/2016-300. Súd žalovaného výzvou z 03. apríla 2018 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 358 eur podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka s poukazom na § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „ZoSP“), a to v lehote 10 dní. Napriek tomu, že uvedená výzva bola právnomu zástupcovi žalovaného doručená dňa 27. apríla 2018, súdny poplatok nebol uhradený v stanovenej lehote. Súd preto dovolacie konanie zastavil. Keďže dovolacie konanie muselo byť zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie, z procesného hľadiska to bol žalovaný, ktorý zavinil, že dovolacie konanie muselo byť zastavené, a preto mu súd uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného

uznesením z 24. júla 2018 č. k. 14Co/166/2018-372 uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ako vecne správne v celom rozsahu potvrdil a žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Na zdôraznenie správnosti poukazujúc na § 1 ods. 1, § 2 ods. 4, § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2, § 7 ods. 10 a 11, § 8 ods. 1, § 9 ods. 6, § 10 ods. 1, 2, 3, § 14 ods. 1, 2, 3 ZoSP, považoval dovolací súd za potrebné uviesť, že zákonom č. 152/2017 Z. z., účinným od 01. júla 2017, bolo novelizované aj znenie § 10 ods. 3 ZoSP tak, že sa slová „poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania“ nahradili slovami „bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2“. Intertemporálne ustanovenie novela (zákon č. 152/2017 Z. z.) neobsahuje. Znamená to, že nové ustanovenia platia aj na konania začaté pred 01. júlom 2017. Zákon o súdnych poplatkoch je aj procesnoprávnym predpisom, a teda platí okamžitá aplikabilita tejto procesnoprávnej normy. Dovolacie konanie ako samostatné konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, v ktorom dovolací súd rozhoduje o dovolaní, začína podaním dovolania. Ak bolo dovolanie podané po 01. júli 2017, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v dovolacom konaní už právna úprava účinná od 01. júla 2017.

2.2. Odvolací súd zo spisu zistil, že dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2017 č. k. 8Co/58/2016-300 (podanie vo veci samej v zmysle § 123 ods. 2 CSP) bolo doručené súdu prvej inštancie v elektronickej podobe dňa 05. marca 2018 a v listinnej podobe dňa 09. marca 2018. Dovolacie konanie začalo už za účinnosti ZoSP v znení zákona č. 152/2017 Z. z. Dovolateľ (navrhovateľ poplatkového úkonu - dovolania) súdny poplatok s podaním dovolania nezaplatil, a preto bol súdom prvej inštancie výzvou zo dňa 03. apríla 2018 (č. l. 345 spisu) vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy. Vo výzve bol dovolateľ riadne poučený, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví. Výzva bola doručená dovolateľovi prostredníctvom jeho advokáta dňa 27. apríla 2018, ale súdny poplatok za dovolanie v stanovenej lehote nezaplatil. Dovolateľ svoju poplatkovú povinnosť nesplnil.

2.3. Žalovaný vo svojom odvolaní tvrdil, že súdny poplatok za dovolanie zaplatil dňa 02. júla 2018 (až po doručení uznesenia o zastavení dovolacieho konania). Podľa názoru odvolacieho súdu však toto dodatočné zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v odvolacej lehote je vzhľadom na novú právnu úpravu ZoSP (§ 10 ods. 3, § 14 ods. 3) bez ďalšej relevancie na trvanie dovolacieho konania. Na skutočnosť - zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, ktorá nastala po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku, nemožno nazerať ako na novotu v zmysle § 366 CSP, ktorú môže žalovaný použiť v odvolacom konaní, ako sa mylne domnieva. V prejednávanvej veci nejde o prípady predpokladané v ustanovení § 10 ods. 2 písm. a) až e) ZoSP, a preto súd prvej inštancie nemal dôvod na postup podľa § 10 ods. 3 ZoSP, ktorým by zrušil uznesenie o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Súdne rozhodnutia, na ktoré sa žalovaný odvoláva vo svojom odvolaní, nie sú pre prejednávanú vec významné, lebo vychádzali z predchádzajúcej právnej úpravy ZoSP, ktorá sa na prejednávanú vec nedá aplikovať. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 CSP, § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ dôvodil, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorým prvoinštančný súd zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, hoci tento bol v čase rozhodovania odvolacieho súdu už zaplatený, nakoľko k jeho úhrade zo strany žalovaného došlo dňa 02. júla 2018, t. j. celých 22 dní pred vydaním uznesenia krajského súdu. Dovolateľ s poukazom na znenie § 5 ods. 2 ZoSP má za to, že z predmetného ustanovenia vyplýva, že poplatková povinnosť trvala v tomto prípade až do právoplatnosti uznesenia krajského súdu. To znamená, že až do rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní mal žalovaný stále povinnosť a zároveň možnosť súdny poplatok za dovolanie uhradiť, poukázal na rozhodnutia najvyššieho

súdu sp. zn. 4Cdo/263/2015 a 4Cdo/70/93, nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 203/08-31 a rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/325/2017. Dovolateľ zároveň upozornil, že predmetné rozhodnutia uviedol aj vo svojom odvolaní, pričom nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že nie sú pre vec významné, lebo vychádzajú z predchádzajúcej právnej úpravy, ktorá sa nedá na prejednávanej vec aplikovať. Ani súčasná právna úprava nerieši situáciu zaplattenia súdneho poplatku po uplynutí lehoty určenej vo výzve, a preto je potrebné vychádzať z ustanovení CSP (s odvolaním na § 14 ZoSP).

3.2. Dovolateľ zároveň namietal nedostatok odôvodnenia, pretože odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v prevažnej miere len cituje ustanovenia ZoSP, avšak odvolací súd sa nezaoberal argumentáciou žalovaného uvedenou v odvolaní, a to potrebou rozlišovať medzi výzvou na zaplattenie súdneho poplatku a uznesením na zaplattenie súdneho poplatku a tiež uvedenou podpornou judikatúrou (vo vzťahu, ku ktorej konštatoval, že nie je pre posúdenie veci významná, nakoľko došlo k zmene právnej úpravy). Odvolací súd taktiež nijakým spôsobom nezdôvodnil, prečo na zaplattenie súdneho poplatku po uplynutí lehoty určenej vo výzve nemožno nazerať ako na novotu v zmysle § 366 CSP, keď len uviedol, že takéto chápanie novoty žalovaným je mylné.

3.3. Navrhol, aby najvyšší súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedla, že dovolaním napadnuté rozhodnutie súdu druhej inštancie je zákonné, dovolateľom uvádzané skutočnosti už boli predmetom dlhého dokazovania pred súdmi nižšej inštancie, nie sú to skutočnosti, ktoré by boli dovolacími dôvodmi v zmysle CSP. Navrhla dovolanie odmietnuť a žalovaného zaviazat' aj k trovám dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť. Odôvodnenie uvedeného záveru je uvedené v nasledujúcich bodoch.

6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), preto neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

7. V danom prípade žalovaný namietal vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného

ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

10. Dovolateľ v dovolaní tvrdí procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP odôvodňoval tým, že odvolací súd sa dopustil nesprávneho procesného postupu, spočívajúceho v potvrdení rozhodnutia okresného súdu, ktorým prvoinštančný súd zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, hoci tento bol v čase rozhodovania odvolacieho súdu už zaplatený, nakoľko k jeho úhrade zo strany žalovaného došlo 22 dní pred vydaním uznesenia krajského súdu. Tiež namietal nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu.

11. Zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, možno považovať za odňatie možnosti strany konať pred súdom, resp. za nesprávny procesný postup súdu, ktorým strane znemožňuje realizáciu jej patriacich procesných práv (najmä práva na prístup k súdu) v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces (obdobne aj uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2016 sp. zn. 3Obdo/45/2016).

12. Vzhľadom na uvedené odvolací súd skúmal, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

13. Podľa § 10 ods. 1 ZoSP ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

13.1. Podľa § 10 ods. 2 ZoSP pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak a) už začal konať vo veci samej, b) došlo k rozšíreniu žaloby, rozšíreniu návrhu, k podaniu vzájomnej žaloby alebo vzájomného návrhu v tej istej veci po tom, ako začal konať vo veci samej, c) žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona, d) vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, e) do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol podaný návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorému súd vyhovel; ak súd návrhu vyhovie len sčasti, vyzve poplatníka na zaplatenie súdneho poplatku v takom rozsahu, ktorého sa oslobodenie netýka.

13.2. Podľa § 10 ods. 3 ZoSP prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2. Prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku aj vtedy, ak bolo konanie prerušené podľa osobitného predpisu^{3f)} a správca v ňom pokračuje namiesto poplatníka.

14. Podľa § 12 ods. 1 a 2 ZoSP vo veciach poplatkov rozhoduje orgán, ktorý je oprávnený vykonať poplatkový úkon. Vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd. (l) Vo veciach poplatkov za

dovolanie rozhoduje súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Vo veciach poplatkov za kasačnú sťažnosť rozhoduje súd, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. Vo veciach poplatkov za žalobu na obnovu konania rozhoduje súd, ktorý rozhoduje o povolení obnovy konania. (2)

15. Podľa § 14 ods. 1 ZoSP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku okrem § 357 písm. a).

15.1. Podľa § 14 ods. 3 ZoSP v sťažnosti proti rozhodnutiu o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nemožno namietat' skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku.

15.2. Podľa § 14 ods. 4 ZoSP v konaní podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania. Sudca v konaní koná a rozhoduje o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka. Ak sa sťažnosti vyhovie v plnom rozsahu, rozhodnutie nemusí obsahovať odôvodnenie.

16. Z vyššie citovaných ustanovení ZoSP vyplýva, že na rozhodovanú vec je potrebné okrem jednotlivých ustanovení Civilného sporového poriadku aplikovať aj ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch. ZoSP je vo vzťahu k CSP zákonom špeciálnym (tzv. lex specialis), čo je vyjadrené v citovanom § 14 ods. 1, ktorý vylučuje aplikáciu § 357 písm. a) CSP na konanie vo veciach poplatkov.

16.1. V ZoSP je upravený aj procesný postup týkajúci sa rozhodovania o súdnych poplatkoch (vrátane rozhodovania o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku). Z vyššie citovaných ustanovení § 10, § 12 a § 14 ZoSP v znení účinnom od 01. júla 2017 (so zreteľom na novelu ZoSP uskutočnenú zákonom č. 152/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) vyplýva, že konanie o súdnych poplatkoch vrátane vydania uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je jednoinštančné a vedie sa výlučne na súde prvej inštancie. Vo veciach podľa ZoSP koná a rozhoduje na súde prvej inštancie vyšší súdny úradník, ktorý v prípade nezaplatenia súdneho poplatku poplatníkom rozhodne o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, proti ktorému uzneseniu môže podať poplatník sťažnosť podľa § 14 ods. 3 ZoSP v spojení s § 239 a nasl. CSP. O sťažnosti následne rozhoduje sudca súdu prvej inštancie (§ 248 CSP), proti ktorému už nie je možné podať odvolanie (viď ustanovenie § 357 CSP).

16.2. Z dikcie ustanovenia § 10 ods. 1 prvej vety ZoSP vyplýva, že súd má povinnosť vyzvať poplatníka výzvou na zaplatenie súdneho poplatku len pri podaní návrhu na začatie konania a dovolania, teda nie v prípade odvolania, pri ktorom sa táto povinnosť ukladá uznesením (so sankciou núteného vymáhania poplatku v prípade jeho nezaplatenia), keďže nie je možné odvolacie konanie zastaviť pre nezaplatenie súdneho poplatku (zmena zavedená do ZoSP novelou uskutočnenou zákonom č. 273/2007 Z. z.).

16.3. V prípade, ak nejde o prípady predpokladané § 10 ods. 2 ZoSP a poplatník súdny poplatok napriek výzve súdu v určenej lehote nezaplatil a bol o následkoch nezaplatenia poučený, súd konanie zastaví. Ide o kogentné ustanovenie zákona o súdnych poplatkoch, a teda za splnenia zákonom predpokladaných podmienok je súd povinný konanie zastaviť. Zastavenie konania podľa § 10 ods. 1 ZoSP má za následok, že končí konanie začaté podľa Občianskeho súdneho poriadku (R 2/1989).

17. V danom prípade zo spisu vyplýva, že žalovaný podal proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2017 č. k. 8Co/58/2016-300 dovolanie doručené súdu prvej inštancie elektronicky 05. marca 2018 a v listinnej forme 09. marca 2018, ktoré skutočnosti osvedčujú, že dovolacie konanie začalo za účinnosti ZoSP v znení účinnom od 01. júla 2017 (t. j. v znení novely ZoSP uskutočnenej zákonom č. 152/2017 Z. z.). Dovolateľ poplatok za dovolanie splatný podaním dovolania (§ 5 ods. 1 písm. a) a § 8 ods. 1 ZoSP) nezaplatil, preto bol správne súdom prvej inštancie vyzvaný na jeho zaplatenie v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy, v ktorej výzve bol aj riadne poučený o následkoch

nezaplatenia súdneho poplatku (č. l. 345 spisu). Výzva bola doručená dovolateľovi prostredníctvom jeho advokáta 27. apríla 2018 (č. l. 342 a 350 spisu) a dovolateľ ani v tejto lehote určenej súdom 10 dní od jej doručenia (t. j. do 07. mája 2018) súdny poplatok za dovolanie nezaplatil, ale ho zaplatil až 02. júla 2018 (č. l. 368 spisu).

18. Vzhľadom na uvedené dovolací súd akcentuje novelu ZoSP uskutočnenú zákonom č. 152/2017 Z. z. s účinnosťou od 01. júla 2017, ktorá v čl. II. novelizovala aj jednotlivé ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch. Predmetná novela ZoSP neobsahovala prechodné ustanovenia, preto sa vzhľadom na okamžitú aplikabilitu - keďže ide o procesný predpis - použije aj na konania začaté pred účinnosťou novely, teda aj na rozhodnutia vydané po účinnosti novely (t. j. od 01. júla 2017) v konaniach, ktoré začali pred jej účinnosťou. Na základe čoho ak poplatník po 01. júli 2017 nezaplatí súdny poplatok v súdom určenej lehote a súd konanie z tohto dôvodu zastaví, dodatočné zaplatenie súdneho poplatku v odvolacej lehote je bez ďalšej relevancie na trvanie konania a súd uznesenie o zastavení konania nezruší (§ 10 ods. ZoSP), (obdobne rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8CdoGp/1/2018). Na ktorú skutočnosť poukázal aj krajský súd, ktorý nezistil žiadny zákonný dôvod pre nezastavenie konania a pre zrušenie uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku (viď bod 26. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu).

18.1. Dovolací súd uvádza, že dovolacia argumentácia žalovaného a ním zdôrazňovaná rozhodovacia prax súdov sa týka právnej úpravy ZoSP platnej a účinnej pred 01. júlom 2017, ktorá bola vo vzťahu k poplatníkom „zhovievavejšia“, pretože umožňovala prvoinštančnému súdu zrušiť uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatil súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania (pozri ZoSP § 10 ods. 3 prvá veta v znení účinnom do 30. júna 2017). V danom prípade vzhľadom na vyššie uvedené (body 17. a 18. tohto rozhodnutia) je situácia iná, dovolateľovi vznikla poplatková povinnosť po 01. júli 2017 za účinnosti ZoSP v znení jeho novely č. 152/2017 Z. z., preto je jeho argumentácia týkajúca sa právnej úpravy ZoSP platnej a účinnej pred 01. júlom 2017 nepoužiteľná na posudzovanú vec.

19. V tomto zmysle pokiaľ dovolateľ namietal v rámci zmätočnostnej vady podľa § 420 písm. f) CSP aj nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu môže dovolací súd len konštatovať, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým založil takúto procesnú vadu zmätočnosti. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania dovolateľa, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán sporu, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 9. až 29.), ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 1. až 3.), nevyplýva rozpornosť, nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa, resp. jeho námietky, ktoré mali podstatný význam pre rozhodnutie.

19.1. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolací súd v tejto súvislosti tiež dodáva, že nie je povinnosťou odvolacieho súdu vždy dopodrobna reagovať úplne na všetky námietky odvolania. Súd v

opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. Obiter dictum dovolací súd musí však poznamenať, že v danom prípade súd prvej inštancie nepostupoval v súlade so ZoSP v znení novely uskutočnenej zákonom č. 152/2017 Z. z. a uznesenie o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nevydal vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie, ale sudca súdu prvej inštancie (viď rozhodnutie súdu prvej inštancie č. I. 359 a nasl. spisu). Žalovaný mal však možnosť namietať nesprávnosť uznesenia súdu prvej inštancie o zastavení dovolacieho konania podaním odvolania, čo aj urobil. K čomu dovolací súd dodáva, že pri posudzovaní práva na spravodlivý proces je potrebné zohľadniť aj možnosť účastníka korigovať nesprávny postup súdu. Aj v prípade posudzovania odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP súd zohľadňoval procesnú zodpovednosť strán sporu. Podľa vtedajšej judikatúry dôvodom dovolania nemôže byť akékoľvek odňatie možnosti konať pred súdom; súdna prax zaujala k tejto otázke zužujúci výklad. Podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie (R 39/1993).

20.1. V danom prípade žalovaný vo svojom odvolaní využil možnosť uplatniť svoj vplyv na konanie, a to vyjadrením sa nielen k vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, ale aj k tvrdeným procesným vadám, s ktorými sa dostatočne v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal už odvolací súd. Preto v prípade dovolateľa tak nemohlo dôjsť k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, resp. k zásahu do jeho procesných práv z dôvodu nerozhodnutia vyššieho súdneho úradníka o zastavení dovolacieho konania, ale rozhodnutia sudcu okresného súdu o zastavení dovolacieho konania, nakoľko proti rozhodnutiu okresného súdu o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku vydaného sudcom namietať jeho nesprávnosť, keď dovolateľ uplatnil opravný prostriedok - odvolanie, na základe ktorého bolo rozhodnutie okresného súdu preskúmané krajským súdom. Uvedený záver korešponduje s názorom Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. I. ÚS 502/2019, „iba to, že v danej veci rozhodol sudca, a nie vyšší súdny úradník, nemôže samo osebe spôsobiť zásah do ústavných práv sťažovateľa, pretože dvojinstančnosť nie je všeobecnou zásadou civilného konania“.

20.2. Napriek vyššie uvedenému dovolací súd akcentuje § 14 ods. 1 ZoSP v znení účinnom od 01. júla 2017, v zmysle ktorého sa uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku (vrátane uznesenia o zastavení dovolacieho konania) nepovažuje za uznesenie o zastavení konania, proti ktorému by bolo prípustné odvolanie podľa § 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP. Na základe čoho v danom prípade je súdom prvej inštancie aj nesprávne poučenie o prípustnosti odvolania proti jeho rozhodnutiu vydanému formou uznesenia, nakoľko jeho neprípustnosť vyplýva priamo zo zákona. Vychádzajúc z uvedeného aj preto nemôže dovolací súd rozšíriť prípustnosť dovolania v danej veci, pretože tak ako už bolo uvedené, konanie o súdnych poplatkoch vrátane vydania uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je jednoinstančné a vedie sa výlučne na súde prvej inštancie, pričom prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie z CSP nevyplýva (§ 419 CSP).

20.3. Z uvedeného je tak zrejmé, že procesný postup súdu prvej inštancie, aj odvolacieho súdu nebol v súlade s právnou úpravou ZoSP v znení novely uskutočnenej zákonom č. 152/2017 Z. z. účinnou od 01. júla 2017, ktorá nesprávnosť však nemá vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, nakoľko pre také rozhodnutie boli splnené zákonné podmienky. V tejto súvislosti dovolací súd akcentuje, že nie každé procesné pochybenie má vždy za následok porušenie práva na spravodlivý proces s nevyhnutnosťou zrušenia celého rozhodnutia. Je súčasťou doktríny i súdnej praxe, že nestačí spravidla jedna izolovaná vada na uplatnenie

dovolania. Nevyhnutnou podmienkou, aby rozhodnutie odvolacieho súdu pri dovolacom prieskume obstálo je, aby ako celok vykazovalo znaky spravodlivosti (7Cdo/27/2019). V danom prípade najmä z hľadiska princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces bola žalovanému ako dovolateľovi v konaní vytvorená dostatočná príležitosť brániť svoje práva a reagovať na uznesenie okresného súdu o zastavení dovolacieho konania prostredníctvom dovolania (aj keď neprípustného) suplujúceho možnosť podať sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Preukázanie (existencia) eventuálnej konkrétnej ujmy na právach dovolateľa v konaní v zmysle § 420 písm. f) CSP zo spisu nevyplyva.

21. Dovolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 82/2018, ktorého právna veta znie: Konanie o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01. júla 2017, vrátane vydania uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, je jednoinštančné a vedie sa výlučne na súde prvej inštancie. Proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ktoré bolo vydané po 01. júli 2017, nie je prípustné odvolanie a ani dovolanie.

22. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že pokiaľ v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v súdom určenej lehote, nemôže byť pre takúto situáciu nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania a ani jeho potvrdenie odvolacím súdom. Na základe čoho v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd jeho dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietol pre neprípustnosť (rovnako rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/22/2022).

23. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.